

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Dany Slavíkové a soudkyň Mgr. Adély Kaftanové a Mgr. Aleny Jedličkové ve věci

žalobce: **Správa železnic, státní organizace, IČO 70994234**
sídlem Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1

o nahrazení rozhodnutí správního orgánu (žaloba podle části páté o. s. ř.),

k odvolání žalobce proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 28. prosince 2022 č. j. 18 C 171/2019-169,

takto:

- I. Usnesení soudu I. stupně **se** ve výrocích I., III., IV. a V. **potvrzuje.**
- II. Usnesení soudu I. stupně **se** ve výroku II. **mění** následovně: Žalobce Správa železnic, státní organizace může podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví ve lhůtě 1 měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení, a to k Městskému soudu v Praze. Podá-li žalobce v uvedené lhůtě žalobu, platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Řízení je vedeno dle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), o žalobě na nahrazení rozhodnutí (předsedy) Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „UPDI“) ze dne 9. 8. 2019 č. j. UPDI-2216/19/KP, sp. zn. UPDI-RPD002/19 o rozkladu ve spojení s potvrzenými výroky 3, 5, 6, 11, 13a, 13b, 14 a 16 prvostupňového rozhodnutí UPDI ze dne 24. 5. 2019 č. j. UPDI-1442/19/ZA) soudním rozhodnutím, jímž bude konstatováno, že nebyl shledán rozpor se zákonem č. 266/1994 Sb., o dráhách, v „Prohlášení o dráze celostátní a regionální platného pro přípravu jízdního řádu 2020 a pro jízdní řád 2020“ vydaného žalobcem dle zákona o dráhách v částech vymezených ve shora uvedených výrocích prvostupňového rozhodnutí UPDI. UPDI rozhodoval dle ust. § 34e zákona o dráhách o na žádost společnosti České dráhy, a.s., která napadla žalobcovo Prohlášení o dráze pro rok 2020.
2. Soud I. stupně ve výroku I. shora označeného usnesení zastavil řízení dle ust. § 104b odst. 1 o. s. ř., neboť podle ust. § 4 odst. 1, písm. a) a § 7 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), jde o věc, o níž přísluší rozhodnout krajskému soudu ve správním soudnictví. Ve výroku II. vyslovil, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena věcně a místně příslušnému Městskému soudu v Praze. Ve výroku III. s odkazem na ust. § 146 odst. 1, písm. b) o. s. ř. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve výrocích IV. a V. pak dle ust. § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, rozhodl o vrácení části zaplaceného soudního poplatku ze žaloby ve výši 2 000 Kč.
3. UPDI ve svých vyjádřeních (které podal dle ust. § 250c odst. 2 o. s. ř.) argumentoval ve prospěch názoru, že soud rozhodující dle části páté o. s. ř. není věcně příslušný k projednání žaloby a že soudní přezkum jeho rozhodnutí dle ust. § 34e zákona o dráhách přísluší soudům ve správním soudnictví. Navrhl rovněž, aby otázka věcné příslušnosti byla vyřešena za pomoci Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), tj. aby soud řízení přerušil a položil SDEU jím formulované předběžné otázky, zejména otázku, zda česká vnitrostátní úprava řízení podle části páté o. s. ř.

splňuje požadavky na soudní přezkum rozhodnutí regulačního subjektu dle čl. 56 odst. 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012, o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru. Žalobce s procesními návrhy UPDI nesouhlasil. Soud I. stupně usnesením ze dne 14. 9. 2021 č. j. 18C 171/2019-97 řízení přerušil do skončení řízení o (UPDI formulované) předběžné otázce položené Soudnímu dvoru Evropské unie v řízení vedeném Obvodním soudem pro Prahu 1 pod sp. zn. 41 C 259/2018. Usnesením ze dne 22. 8. 2022 bylo rozhodnuto o pokračování v přerušeném řízení vzhledem k tomu, že usnesením SDEU ze dne 2. 5. 2022 došlo ke skončení řízení o předběžné otázce (věci C-221/21 a C-222/21). SDEU rozhodl, že žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou zjevně nepřijatelné (z údajů poskytnutých předkládajícím soudem v jeho žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce není možné určit, zda jsou položené otázky nezbytné pro vyřešení sporu v původním řízení a zda musí být unijní právo vykládáno v tom smyslu, že použitelné vnitrostátní úpravě brání).

4. Soud I. stupně své rozhodnutí ze dne 28. 12. 2022, jímž se přiklonil k závěru o věcné příslušnosti správních soudů, přijal při znalosti dosavadní soudní praxe opírající se o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2014 č. j. 1As 28/2014-62 a o usnesení zvláštního senátu ze dne 20. 10. 2015 sp. zn. Konf 3/2015, podle níž rozhodnutí o přezkumu prohlášení o dráze celostátní a regionální podle ust. § 34g (nyní dle ust. § 34e zákona o dráhách) je rozhodnutím správního orgánu v soukromoprávní věci a k řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí jsou příslušné soudy v občanském soudním řízení. Připomněl, že zákonodárce zákonem č. 426/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, doplnil do ustanovení § 65a zákona o dráhách odstavec 2 s jednoznačnou úpravou, že *soudnímu přezkumu rozhodnutí Úřadu vydaného podle tohoto zákona jsou příslušné soudy jednající a rozhodující ve správním soudnictví*, a tím odstranil pochybnosti o věcné příslušnosti soudu při přezkumu rozhodnutí UPDI. Dle soudu I. stupně však uvedená novela (účinná od 1. 2. 2022) nedopadá na řízení (dle části páté o. s. ř.) zahájená před její účinností (žaloba v této věci byla podána dne 7. 10. 2019).
5. K odklonu od dosavadní soudní praxe však soud I. stupně (v situaci, kdy se otázkou věcné příslušnosti soudů k soudnímu přezkumu rozhodnutí UPDI o souladu prohlášení o dráze se zákonem o dráhách dle ust. § 34e odst. 1 tohoto zákona, aktuálně odmítl zabývat jak SDEU, tak zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb. – konfliktní senát v rozhodnutí sp. zn. Konf 18/2021 odmítl návrh na vyřešení věcné příslušnosti podaný UPDI s odůvodněním, že jeho úkolem není preventivně řešit akademické otázky, nýbrž rozhodnout o již vzniklém kompetenčním sporu) přesto přistoupil. Učinil tak poté, co se ztotožnil s vyjádřením Evropské komise ze dne 30. 8. 2021 podanému SDEU ve věcech C-221/21 a C-222/21, jež dle soudu I. stupně jednoznačně a logicky vysvětluje, že dosavadní soudní praxe odporuje článku 56 odst. 10 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. 11. 2012, o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru.
6. Evropská komise pod bodem 24 svého vyjádření uvedla, že *jednotnost přezkumu rozhodnutí přijatých provozovatelem infrastruktury prováděného regulačním subjektem se jeví jako jeden ze základních prvků pro zajištění rovného zacházení s železničními podniky*. V bodech 33 – 35 uvedla, že *čl. 56 odst. 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 (dále jen jako „směrnice 2012/34“) musí být vykládán v kontextu této směrnice, a to zejména s odkazem na její čl. 55 odst. 1 a čl. 56 odst. 1, 2 a 9. Právní rámec těchto ustanovení a povinnost členského státu zřídit jediný regulační subjekt, představuje procesní podmínku, která omezuje procesní autonomii členských států*. V bodě 40 pak uvedla, že *pokud příslušný občanskoprávní soud zcela vstupuje do pozice regulačního subjektu, je taková situace v rozporu se zásadou jednotnosti přezkumu*. *Takové nové projednání věci neodpovídá čl. 56 odst. 10 směrnice 2012/34*. *V bodech 44 – 47 uvádí, že pokud civilní soud nezveřejňuje ani neoznamuje rozhodnutí regulačnímu subjektu, nemůže regulační subjekt podat proti rozhodnutí soudu opravný prostředek a rozsah jeho závaznosti je omezen, pak je taková situace v rozporu se zásadou rovného přístupu a spravedlivé hospodářské soutěže, tedy i v rozporu s čl. 56 odst. 1 a 9 směrnice 2012/34*. V bodě 48 uvedla, že *pokud občanský soudní řád umožňuje ukončit soudní řízení mezi účastníky*

prostřednictvím soudního smíru bez účasti regulačního subjektu, je takovéto jednání v rozporu se zněním a účelem druhé a třetí věty čl. 56 odst. 6 směrnice 2012/34. Komise uzavřela, že článek 56 odst. 10 směrnice 2012/34 musí být vykládán v tom smyslu, že brání novému rozhodování o rozhodnutích regulačního subjektu v řízení podle části páté o. s. ř.

7. S ohledem na výše uvedené dospěl soud I. stupně k názoru, že závěry Nejvyššího správního soudu, formulované v rozsudku ze dne 7. 5. 2014 č. j. 1 As 28/2014-62 a rovněž rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 20. 5. 2015 č. j. Konf 3/2015-13 je třeba překonat. Tyto závěry vyznívají nepřesvědčivě, neboť přehlíží, že rozhodnutí UPDI o zákonnosti prohlášení o dráze hodnotí soulad tohoto prohlášení se zákonnými požadavky, které jsou veřejnoprávního charakteru. K přezkumu takových rozhodnutí UPDI nemohou být příslušné soudy rozhodující v občanském soudním řízení.
8. Žalobce podal proti usnesení o zastavení řízení ze dne 28. 12. 2022 včasné odvolání, v němž navrhl, aby odvolací soud usnesení zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. Rozhodnutí označil za nezákonné. Soud I. stupně dle jeho názoru bezdůvodně odmítl respektovat výkladovou praxi vrcholných orgánů soudní soustavy (kterou respektují jiné senáty téhož soudu I. stupně a odvolací soud), přiklonil se k názorům UPDI, který nemá postavení účastníka řízení, a jeho postup vede jen k tomu, že žalobci je odpíráno právo na projednání věci bez zbytečných průtahů, které mu zaručuje nejen čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Evropské úmluvy o lidských právech, ale i čl. 56 odstavec 10 směrnice 2012/34/EU. Žalobce se dovolává svého práva na přezkum, které je mu reálně obstrukcemi regulačního orgánu upíráno, když prozatím nemá nic jiného, než nekonečné soudní řízení bez jakéhokoli efektu (na rozhodnutí v této věci čeká již 3 roky).
9. Soud I. stupně dle žalobce nijak nevysvětlil, proč nepokládá za případné argumenty (proti zamýšlenému postupu dle ust. § 104b odst. 1 o. s. ř.) obsažené v žalobcově vyjádření ze dne 9. 12. 2022. Odstavec 8. odůvodnění usnesení pak (v rozporu s rozhodnutím) naopak nasvědčuje tomu, že soud I. stupně reálně žalobcovy argumenty přijal – konstatoval, že Evropská komise není orgán, který by měl kompetenci přímo ovlivňovat české procesní právo, a že novela zákona o dráhách nemůže bez dalšího dopadat na (občanská soudní) řízení zahájená před její účinností. Přesto soud I. stupně závěr o neudržitelnosti stávající judikatury vrcholných soudů opřel o vyjádření Evropské komise, tj. orgánu zcela nekompetentního, který zjevně opsal vyjádření UPDI. Žalobce přitom neměl možnost do formování názoru Evropské komise nijak zasáhnout a pokládá za absurdní, aby její stanovisko způsobilo trivializování rozhodnutí kompetentních vrcholných soudních orgánů České republiky.
10. Směrnice 2012/34/EU neharmonizuje soudní řízení v jednotlivých členských státech, které jsou v rámci svých soudně procesních předpisů suverény. Komise se nemůže vyjadřovat k tomu, zda soudní přezkum v rámci ČR je souladný s požadavky směrnice 2012/34/EU, když tato žádné požadavky na soudní přezkum správního rozhodnutí nestanoví. Centralizace dohledu se vztahuje pouze k regulačnímu subjektu a soudy neuvádí. Komise pak zcela zjevně nevnímá řízení dle části páté o. s. ř. jako řízení přezkumné (tuto myšlenku jí vnukl UPDI), což je nepochopením dvojkolejnosti přezkumu správních rozhodnutí v České republice. I řízení dle části páté o. s. ř. je řízením přezkumným (i když se v něm uplatní i apelace). Nadto Komise nezohlednila, že s Českou republikou již bylo k žalobě Komise u SDEU vedeno řízení v souvislosti s rozhodováním o přezkumu prohlášení o dráze (věc C-545/10), kdy právní úprava (jak vnitrostátní, tak unijní) byla totožná jako dnes, a vnitrostátní forma soudního přezkumu rozhodnutí regulačního subjektu Komisí nebyla napadána (Komise tedy tehdy neshledala stejný soudní přezkum rozhodnutí o prohlášení o dráze rozporný s unijním právem). Komise pak zjevně rozhodnou procesní materii (s níž se dostatečně neseznámila) chápe tak, že žalobou dle části páté o. s. ř. je napadáno prohlášení o dráze; tak tomu však není; soud (v řízení dle části páté o. s. ř.) nelze vnímat jako subjekt, který by jednal jako prvostupňový orgán v pozici regulátora. V tomto tkví omyl UPDI a Komise, argumentují-li rozsudkem ve věci CTL Logistics (C-489/15); podle německé úpravy bylo možno

proti „zprávě o síti“ brojit jak u regulačního subjektu, tak přímo u německého civilního soudu. Pokud soud I. stupně skutečně hodlal akceptovat závěry ve vyjádření Evropské komise, pak se měl řádně obrátit s předběžnou otázkou ohledně výkladu unijního práva na SDEU a toto řízení přerušit dle ust. § 109 odst. 1, písm. c) o. s. ř.

11. Žalobce konečně zmínil, že pokládá za nespravedlivé i to, že soud I. stupně rozhodl o vrácení toliko části soudního poplatku.
12. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ust. § 212 a ust. § 212a odst. 5 a 6 o. s. ř. včetně správnosti postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo, aniž by ve věci nařizoval jednání v souladu s ust. § 214 odst. 2, písm. c) o. s. ř., a došel k závěru, že odvolání opodstatněné není.
13. V řízení jde o soudní přezkum správnosti správního rozhodnutí vydaného UPDI podle ust. § 34e zákona o dráhách.
14. *Podle ust. § 34e odst. 1 zákona o dráhách Úřad na návrh žadatele o přidělení kapacity dráhy nebo z moci úřední rozhodne, zda některá z částí zveřejněného prohlášení o dráze není v rozporu s tímto zákonem. Bylo-li prohlášení o dráze zveřejněno z důvodu změn údajů v něm obsažených, návrh lze podat jen ohledně těchto změn. Podle ust. § 34e odst. 3 zákona rozhodne-li Úřad, že některá z částí prohlášení o dráze je v rozporu s tímto zákonem, stanoví v rozhodnutí přiměřenou lhůtu, po jejímž uplynutí nelze takovou část použít. Přídělcem nebo provozovatelem dráhy, jde-li o veřejně přístupnou vlečku, část, která je v rozporu s tímto zákonem, nabradí částí novou, kterou zaznamená do prohlášení o dráze a prohlášení o dráze opětovně zveřejní.*
15. *Podle ust. § 65a odst. 2 zákona o dráhách, ve znění účinném od 1. 2. 2022, k soudnímu přezkumu rozhodnutí Úřadu vydaného podle tohoto zákona jsou příslušné soudy jednající a rozhodující ve správním soudnictví.*
16. *Podle čl. II. Přejícná ustanovení bod 11. zákona č. 426/2021 Sb., jímž se s účinností od 1. 2. 2022 mění zákon o dráhách, řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 266/1994 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*
17. *Podle ust. § 244 odst. 1 o. s. ř. platí, že rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva (§ 7 odst. 1), a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.*
18. Zatímco správní soudy ochranu subjektivních veřejných práv poskytují formou přezkumu zákonnosti napadených rozhodnutí správních orgánů, postup soudu podle části páté o. s. ř. představuje nové projednání věci, která již byla pravomocně rozhodnuta ve správním řízení, soudem. Komentář autora Milana Podhrázského k ust. § 244 o. s. ř., publikovaný v ASPI, připouští, že posouzení otázky, zda se určité rozhodnutí správního orgánu týká vztahů soukromého či veřejného práva není vždy jednoduché. Určovacími kritériem může být v první řadě výslovná právní úprava (viz § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění). Další vodítko pak představuje rozhodovací činnost zvláštního senátu, zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Je třeba rovněž přihlídnout k zobecňujícím závěrům soudní judikatury případně aplikovat některou z teoretických koncepcí rozlišování soukromého a veřejného práva.
19. Odvolací soud se při rozhodování v této věci přidržel právních závěrů, které vyjádřil v usnesení ze dne 2. 2. 2023 sp. zn. 29 Co 5/2023, jímž potvrdil jako věcně správné rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 1. 12. 2022 č. j. 16C 30/2019-138 (o zastavení obdobného řízení o přezkumu rozhodnutí UPDI z důvodu, že žalobu přísluší projednat soudům ve správním soudnictví). I při posouzení, zda dotčené rozhodnutí UPDI lze na základě podané žaloby přezkoumat v řízení dle části páté o. s. ř. jako rozhodnutí o právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva, je na místě aplikovat výslovnou právní úpravu v ustanovení § 65a zákona o dráhách, ve znění účinném od 1. 2. 2022.

20. Novelou zákona o dráhách (zákonem č. 426/2021 Sb.) je nepochybně stanoveno, že rozhodnutí UPDI vydaná podle zákona o dráhách podléhají přezkumu ve správním soudnictví. Sporný je výklad přechodného ustanovení zákona č. 426/2021 Sb. v bodu 11 čl. II, tj. to, zda toto ustanovení míří toliko na správní řízení vedená podle zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, a nikoli na soudní řízení týkající se přezkumu rozhodnutí UPDI či zda míří i na přezkumná řízení soudní (tento názor zastává žalobce i soud I. stupně v napadeném rozhodnutí).
21. Podle doktrinárních názorů (*WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena. Civilní právo procesní. Praha: Leges, 2015, s. 49*), na které poukázal Obvodní soud pro Prahu 1 v rozhodnutí ze dne 1. 12. 2022 č. j. 16C 30/2019-138, platí pro časovou působnost procesních zákonů zásada, že této působnosti nabývají dnem své účinnosti. U řízení v té době probíhajících, ale dosud neskončených, musí zákon výslovně řešit, zda úkony již uskutečněné zůstávají v platnosti. Zásadně platí, že ode dne účinnosti zákona se v již probíhajících řízeních postupuje podle nové právní úpravy, avšak účinky procesních úkonů, které byly učiněny do té doby, zůstávají zachovány. Tato zásada bývá legislativně výslovně vyjádřena (srov. např. § 355 o. s. ř.); rozhodně musí být v přechodných ustanoveních zákona výslovně upraveny všechny odchylky od ní, popř. případy, v nichž by použití uvedené zásady mohlo vést k aplikačním problémům.
22. Důvodová zpráva k zákonu č. 426/2021 Sb. říká k přechodným ustanovením, upraveným v článku II. výslovně toto: *Bod 10 (později přečíslovaný na bod 11, pozn. odvolacího soudu) obsahuje obvyklé přechodné ustanovení týkající se nastavení pravidel pro dokončení správních řízení zahájených před účinností nově navrhané právní úpravy. Taková řízení se dokončí podle dosavadních právních předpisů. To nicméně neplatí, stanoví-li shora uvedená přechodná ustanovení jinak.*
23. Uvedené přechodné ustanovení - při využití všech metod výkladu (výklad jazykový, logický, systematický i teleologický)- vyjímá z působnosti novelizujícího zákona skutečně jen správní řízení zahájená přede dnem účinnosti novely. Znění zákona před novelou v žádném ustanovení neupravovalo soudní přezkum rozhodnutí UPDI, těžko tedy i jen z textu přechodného ustanovení dovodit, že dokončením řízení podle zákona o dráhách, ve znění před novelou, zákonodárce zamýšlel i dokončení přezkumného soudního řízení podle občanského soudního řádu; důvodová zpráva pak výslovně hovoří toliko o dokončení správních řízení podle dosavadních pravidel.
24. Pokud se tedy v probíhajícím soudním řízení postupuje podle „nové“ procesní úpravy obsažené v ust. § 65a odst. 2 zákona o dráhách, ve znění účinném od 1. 2. 2022, nelze než uzavřít, že soudní přezkum předmětného rozhodnutí UPDI je nadále možný jen ve správním soudnictví.
25. Ustanovení § 65a odst. 2 zákona o dráhách přitom není v pravém slova smyslu novou procesní úpravou, lze jej chápat i jako impuls zákonodárce k odklonu od judikatorně prosazeného procesního postupu, u něhož minimálně existují pochybnosti o jeho souladu s čl. 56 odst. 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. 11. 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru. Na tomto místě odvolací soud pro úplnost podotýká, že zjevně rozumně vyznívá argument Evropské komise (a UPDI), že pokud občanskoprávní soud zcela vstupuje do pozice regulačního subjektu (což při novém rozhodování o věci projednávané ve správním řízení soud rozhodující v řízení dle části páté o. s. ř. činí – jak podle textu zákona, tak podle doktríny), může tím být zasažena jednotnost přezkumu rozhodnutí přijatých provozovatelem infrastruktury prováděného regulačním subjektem, která je směrnicí chráněna jako jeden ze základních prvků pro zajištění rovného zacházení s železničními podniky, a to zvláště v situaci, kdy tu není ani jediný věcně a místně příslušný soud povoláný k přezkumu správnosti totožného rozhodnutí UPDI a místní příslušnost soudu je závislá na tom, kdo přezkumné občanské soudní řízení zahájí (viz ust. § 250 odst. 1, písm. b/ a c/ o. s. ř.). Povaha předmětného správního rozhodnutí jako „rozhodnutí v soukromoprávní věci“ z teoretického pohledu rovněž není zcela jednoznačná, přičemž (výše zmíněná) stávající judikatura zvolila jako stěžejní kritérium právní povahu samotného prohlášení o dráze, které není aktem veřejné moci („jednání vlastníka dráhy, které je vzhledem ke specifikům podnikání v síťovém odvětví povinnou součástí kontraktačního

procesu“), a upozadila to, že UPID v rozhodnutí dle ust. § 34g (dnes § 34e) zákona o dráhách (potažmo soud při soudním přezkumu správnosti rozhodnutí UPID) zkoumá soulad prohlášení se zákonnými požadavky, které jsou veřejnoprávní („povinnost vydat prohlášení o dráze a jeho obsah je stanoven zákonem o dráhách, který lze obecně považovat za normu veřejnoprávní; regulace soukromoprávních vztahů či konkrétně smluv veřejnoprávním předpisem není ničím neobvyklým, a v rámci podnikání v sítových odvětvích dokonce značně typickým jevem“).

26. Odvolací soud dále podotýká, že přezkum dle soudního řádu správního – především pro okruh účastníků dle soudního řádu správního (a rovněž pro rozsah přezkumu) – je objektivně schopen účinněji a rychleji vést k ochraně subjektivních práv osoby, která je dotčena na svých právech rozhodnutím UPDI. Zastavení řízení dle ust. § 104b odst. 1 o. s. ř. (s možností podat žalobu ve správním soudnictví) tedy v posuzovaném případě neznamená odeprání spravedlnosti.
27. V tomto řízení si prozatím soud I. stupně, jak plyne z obsahu spisu, ani neujasnil okruh účastníků dle ust. § 250a odst. 1 o. s. ř. Podle ust. § 250a odst. 1 o. s. ř. jsou účastníky řízení dle části páté o. s. ř. žalobce a ti, kdo byli účastníky v řízení před správním orgánem. Přesně identifikovat všechny potenciální žadatele o přidělení kapacity dopravní cesty, jichž se předmětné správní rozhodnutí (alespoň potenciálně) týká (§ 27 odst. 1 a 2 správního řádu), je přitom za stávající právní úpravy (§ 34 odst. 1 a 2 zákona o dráhách) nemožné, neboť žadatel o přidělení kapacity dráhy nemusí být držitelem platné licence pro provozování drážní dopravy; stačí, že předloží přidělici před přidělením kapacity dráhy písemné prohlášení držitele licence o tom, že v případě přidělení kapacity dráhy tuto kapacitu skutečně využije. Držitelem platné licence pro provozování drážní dopravy na příslušné dráze jsou i osoby, které obdržely licenci příslušným orgánem jiného členského státu v souladu se směrnicí 2012/34/EU (§ 24a odst. 5 zákona o dráhách). Odvolacímu soudu je pak z úřední činnosti známo, že jen v České republice bylo vydáno cca 100 licencí na provozování drážní dopravy.
28. Účastníky v soudním řízení správním jsou navrhovatel (žalobce) a odpůrce (žalovaný) nebo ti, o nichž to stanoví tento zákon; odpůrcem (žalovaným) je ten, o němž to stanoví zákon (§ 33 odst. 1 s. ř. s.). V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla (§ 69 s. ř. s.). Při využití institutu osoby zúčastněné na řízení (§ 34 s. ř. s.) se pak řízení mohou (na základě svého rozhodnutí) účastnit veškeré subjekty, jejichž práva mohla být přezkoumávaným správním rozhodnutím dotčena (tj. nikoliv všichni potenciální žadatelé o přidělení kapacity dopravní cesty, ale jen ti, kteří mají skutečný zájem na výsledku řízení).
29. Odvolací soud proto napadené rozhodnutí ve výroku I. dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil jako věcně správné. Současně byly jako zjevně věcně správné potvrzeny i závislé výroky o nákladech řízení a o vrácení části zaplaceného soudního poplatku ze žaloby dle ust. § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb.
30. Odvolací soud dle ust. § 220 odst. 1, písm. a) o. s. ř. změnil toliko nesprávný výrok o postoupení věci (výrok II.) a poučil žalobce o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví, jak odpovídá ust. § 104b odst. 1 o. s. ř. a ust. § 72 odst. 3 s. ř. s. Rozhodnutí o postoupení věci věcně a místně příslušnému soudu, který rozhoduje věci správního soudnictví, dle ust. § 104b odst. 2 o. s. ř. v daném případě není možné, neboť nejde o věc vyjmenovanou v tomto ustanovení.
31. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ust. § 224 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. - žalobce nebyl v odvolacím řízení úspěšný a nikomu jinému náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze za splnění podmínek upravených v ust. § 237 o. s. ř. podat dovolání ve lhůtě 2 měsíců od doručení prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 23. února 2023

JUDr. Dana Slavíková v. r.
předsedkyně senátu